

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI

RESPUBLIKA DAVLAT TA'LLIM MUASSASALARIDA DAROS U'TISH UCHUN FOYDALANILADIGAN U'QUV-USLUBIIY FILMЛАRNI ISHLAB CHI'QARISH TARTIBI B'YI'CHA USLUBIIY Q'LLANMA

«Адолат» миллий ҳуқуқий ахборот маркази
Тошкент – 2024

Республика давлат таълим муассасаларида дарс ўтиш учун фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмларни ишлаб чиқариш тартиби бўйича услубий қўлланма Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Адолат» миллий ҳуқуқий ахборот маркази, – Т.: 2024 й. – 13 б.

Мазкур услубий қўлланма республикадаги давлат таълим муассасаларида дарс ўтиш учун фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмларни ишлаб чиқариш бўйича муҳим маслаҳатларни тўплаб, Маданият вазирлиги ҳузуридаги Кинематография агентлиги, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ходимлари ва мутахассисларга ҳуқуқий ёрдам бериш мақсадида ишлаб чиқилган. Қўлланма фильмларни кўриб чиқиш ва қабул қилиш каби муҳим масалаларни ҳам қамраб олади.

Ушбу услубий қўлланма тавсиявий хусусиятга эга.

© «Адолат» миллий ҳуқуқий ахборот маркази, 2024 йил

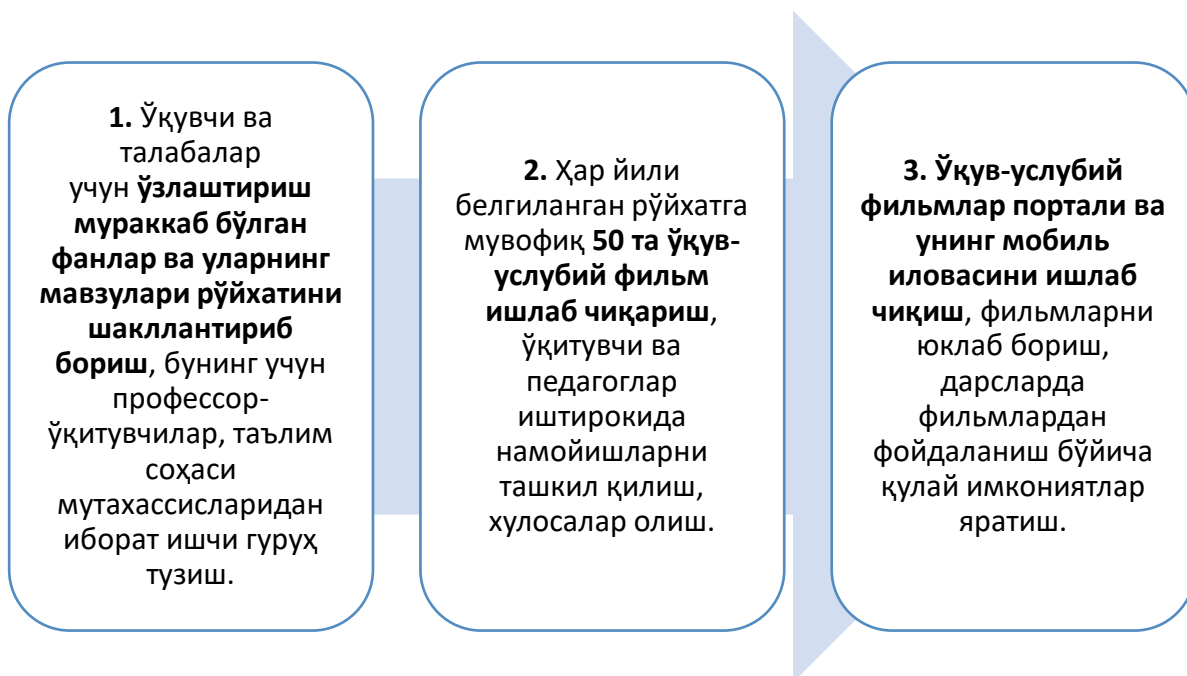
МУНДАРИЖА

Кириш.....	00
Фойдаланилган қонунчилик ҳужжатлари.....	00
Ўқув-услубий фильмларни ишлаб чиқариш бўйича умумий маълумот.....	00
Фильмлар мавзуларини белгилаш ва ишлаб чиқариш тартиби.....	00
Фильмларни кўриб чиқиш ва қабул қилиш тартиби.....	00

КИРИШ

Таълим муассасаларида ўқувчи ва талабаларга **ўқув-услубий фильмлар ёрдамида дарс ўтиш** тизимини жорий этиш масаласи Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги ««Ўзбекистон — 2030» стратегиясини 2023 йилда сифатли ва ўз вақтида амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-300-сон қарорида илгари сурилган эди.

Президент қарорига кўра қуйидагилар белгиланган:

Бундан асосий мақсад мазкур фильмларнинг мавзулари ўқувчи ва талабалар ўзлаштириши мураккаб бўлган фанлар, уларнинг асослари, мавзулари, яъни формула, теорема, қонуниятлари ва шунга ўхшаш ўқувчига қийинчилик туғдирадиган дарсликлар асосида шакллантирилиб, янги методни жорий қилишдир.

Мазкур Президент қарорида белгиланган топшириқ ижросини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 13 январдаги 24-сон қарори қабул қилинди. **Қарор билан қуйидагилар белгиланди:**

➤ Кинематография агентлиги буюртмасига асосан Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳамда Мактабгача ва мактаб

таълими вазирлиги томонидан **тасдиқланган рўйхатга мувофик ҳар йили 50 тагача** ўқув-услугий фильм ишлаб чиқарилади;

➤ ўқув-услугий фильмлар ишлаб чиқариш ҳамда ўқув-услугий фильмлар портали ва мобиль иловасини яратиш ҳамда бунинг харажатлари учун маблағлар давлат буюртмасига асосан миллий кино маҳсулотларини яратиш учун ҳар йили Ўзбекистон Республикаси республика бюджетидан **биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчи сифатида Маданият вазирлигига ажратиладиган маблағларнинг чекланган миқдорлари доирасида** ажратилади.

➤ Бунда, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги учун ўқув-услугий фильмларни ишлаб чиқариш билан боғлиқ харажатлар ушбу вазирликнинг **ўз маблағлари ҳисобидан** амалга оширилади.

ФЙДАЛАНИЛГАН ҚОНУНЧИЛИК ХУЖЖАТЛАРИ

	<p>Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги ««Ўзбекистон–2030» стратегиясини 2023 йилда сифатли ва ўз вақтида амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-300-сон қарори</p>
	<p>Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 13 январдаги «Республика давлат таълим муассасаларида ўқувчи ва талабаларга ўқув-услубий фильмлар ёрдамида дарс ўтиш тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 24-сон қарори</p>
	<p>Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 22 ноябрдаги 947-сон қарори билан тасдиқланган «Ўзбеккино» Миллий агентлигининг Бадий кенгаши тўғрисида низом</p>
	<p>Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 19 августдаги «Кинематография соҳасидаги айрим норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида »ги 695-сон қарори</p>

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА УМУМИЙ МАЪЛУМОТ

Давлат **олий таълим, ўрта махсус, профессионал ҳамда умумий ўрта таълим** муассасаларида дарс ўтиш учун фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмларни ишлаб чиқариш тартиби Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 13 январдаги 24-сон қарори билан тасдиқланган **Республика давлат таълим муассасаларида дарс ўтиш учун фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмларни ишлаб чиқариш тартиби тўғрисидаги низомга** кўра амалга оширилади.

Фильмлар мавзулари Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги ҳузуридаги Кинематография агентлиги буюртмасига асосан вазирликлар томонидан тасдиқланган рўйхатга мувофиқ ҳар йили 50 тагача фильм ишлаб чиқарилади.

Ўзбекистон Республикаси республика бюджетидан давлат буюртмасига асосан таълим муассасаларида дарс ўтишда фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмларни **ишлаб чиқариш харажатлари** учун ажратиладиган маблағлар бўйича харажатлар сметасини тузиш, тасдиқлаш, рўйхатдан ўтказиш ва унга ўзгартиришлар киритиш **бюджет қонунчилигида белгиланган тартибда** амалга оширилади.

Таълим муассасаларида дарс ўтишда фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмларни ишлаб чиқарувчилар давлат харидлари тўғрисидаги қонунчиликка мувофиқ **харид қилиш тартиб-таомиллари натижаларига кўра** аниқланади.

1-БОБ. ФИЛЬМЛАР МАВЗУЛАРИНИ БЕЛГИЛАШ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАРТИБИ

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан **ҳар йили 30 январга қадар** фильмларнинг тасдиқланган **мавзулари рўйхати** Кинематография агентлигига тақдим этилади.

Кинематография агентлиги томонидан **ҳар йили 30 апрелга қадар** қуйидагилар шакллантирилади:

- **10-15 дақиқалик фильмларнинг адабий сценарийлари;**
- **харажатлар сметаси;**
- **ижодий гуруҳлар.**

Кинематография агентлигининг Бадий кенгаши ва Экспертлар кенгаши томонидан вазирликлар томонидан тақдим этилган рўйхат асосида **ҳар йили 1 июнга қадар** фильмларнинг **адабий сценарийси ва харажатлар сметаси** кўриб чиқилади ва улар юзасидан тегишли **хулоса** берилади.

Кинематография агентлиги томонидан **ҳар йили 30 июнга қадар** фильмларни ишлаб чиқариш бўйича **давлат буюртмалари шакллантирилади** ва фильмларни ишлаб чиқарувчилар билан **шартномалар тузилади.**

Фильмлар давлат буюртмаси асосида уни ишлаб чиқарувчилар томонидан **йил якунига қадар** ишлаб чиқилади.

**Республика давлат таълим муассасаларида дарс ўтиш учун
фойдаланиладиган ўқув-услубий фильмлар мавзулари рўйхатининг
НАМУНАВИЙ ШАКЛИ**

Т/р	Фильм мавзуси	Мавзу тавсифи	Масъул консультант <i>(Ф.И.О., боғланиш маълумоти)</i>
1.			
2.			
3.			
...			

Мавзулари рўйхатини шакллантиришда муҳим:

фильмларнинг мавзулари ўқувчи ва талабалар ўзлаштириши мураккаб бўлган фанлар, уларнинг асослари, мавзулари (формула, теорема, қонуниятлари) асосида шакллантирилади;

ҳар бир фильмга вазирликлар томонидан масъул консультантлар (эксперт, ўқитувчи, соҳа мутахассиси) бириктирилади ҳамда улар фильмларни ишлаб чиқариш жараёнида иштирок этади.

ФИЛЬМЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ ВА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

Ишлаб чиқариш якунланган фильмларни кўриб чиқиш ва қабул қилиш бўйича Кинематография агентлигида кенгайтирилган **Бадиий кенгаш** ташкил қилинади.

Кенгаш вазирликлар ва Кинематография агентлиги вакилларида иборат таркибда шакллантирилади.

Фильмлар Кенгашнинг **ижобий хулосаси** берилган тақдирда, унинг қарори асосида қабул қилинади. Кенгашнинг **салбий хулосаси** бўлган тақдирда, фильм қайта ишлаш учун қайтарилади

● **Бадиий кенгаш сценарийлар ва кинолойиҳаларни кўриб чиқишда қуйидагиларни ўрганиб чиқади:**

- ✓ сценарий ёки кинолойиҳаларда зўравонлик ва порнографиянинг тарғиб қилиниши ҳолатларининг мавжудлиги ёки мавжуд эмаслиги
- ✓ мамлакатда хавфсизлик ва ижтимоий-сиёсий барқарорликка таҳдид қилувчи, фуқаролар тинчлиги, миллатлараро ва динлараро тотувликка раҳна солувчи ҳолатларнинг мавжудлиги ёки мавжуд эмаслиги
- ✓ Ўзбекистон Республикаси ҳақида нотўғри ахборот тарқатилишини ҳамда унинг тарихий, маданий ва маънавий қадриятлари, адабий тил меъёрлари бузиб кўрсатилиши мумкин бўлган ҳамда тақиқланган лексикадан фойдаланилганлиги
- ✓ ўзига хос янги ижодий ғоя ва фикрлардан фойдаланилганлиги, мавзунинг долзарблиги
- ✓ бадиий сифати ва сюжетнинг қизиқарлилиги
- ✓ кино тилининг ўзига хос услуби
- ✓ режиссёрлик топилмалари
- ✓ ижтимоий аҳамияти, тарбиявий йўналиши, маънавий ва умуминсоний қадриятларнинг тарғиб қилинганлиги

- ✔ Ўзбекистон Республикаси халқларининг тарихи, маданияти, анъаналари ва урф-одатларининг ҳақиқатга мувофиқлиги
- ✔ Ўзбекистоннинг ўзига хос ижобий нуфузи кўрсатиб берилганлиги
- ✔ мамлакатда эркин демократик жамият қуриш йўлида юз бераётган ўзгаришлар ва реал ютуқлар, миллий мустақиллик ғоясининг моҳияти акс эттирилганлиги
- ✔ номзод сифатида кўрсатилган актёрларнинг бош рол ва асосий персонажларга мослиги
- ✔ фильм ишлаб чиқариш учун сарфланадиган маблағнинг асослантирилганлиги (фильм ишлаб чиқаришнинг тахминий харажатлари)
- ✔ ариза берувчиларнинг шерикликда (ҳамкорликда) фильм ишлаб чиқаришга йўналтириладиган шахсий маблағлари ва (ёки) қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар улуши
- ✔ фильмни ишлаб чиқаришга бошқа фильм яратилишини ташкил этувчи шахслар (продюсерлар) жалб қилинганлиги

ФИЛЬМЛАРНИ РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ДАРС ЎТИШ УЧУН ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги	Фильмларнинг мавзулари рўйхатини шакллантиради ҳамда Кинематография агентлигига тақдим этади	Ҳар йили 30 январга қадар
2-босқич	Кинематография агентлиги	Фильмларнинг адабий сценарийлари ва харажатлар сметасини тайёрлайди, ижодий гуруҳларни шакллантиради	Ҳар йили 30 апрелга қадар
3-босқич	Кинематография агентлигининг Бадий кенгаши ва Экспертлар кенгаши	Фильмларнинг адабий сценарийси ва харажатлар сметасини кўриб чиқади, хулоса беради	Ҳар йили 1 июнга қадар
4-босқич	Кинематография агентлиги	Фильмларни ишлаб чиқариш бўйича давлат буюртмаларини шакллантиради, шартномалар тузади	Ҳар йили 30 июнга қадар
5-босқич	Фильмларни ишлаб чиқарувчилар	Фильмларни ишлаб чиқаришни яқунлайди	Йил яқунига қадар
6-босқич	Кинематография агентлигининг кенгайтирилган Бадий кенгаши	Фильмларни кўриб чиқади ва қабул қилади (ёки рад этади). Рад этилган фильмлар қайта ишлаш учун қайтарилади.	Йил давомида